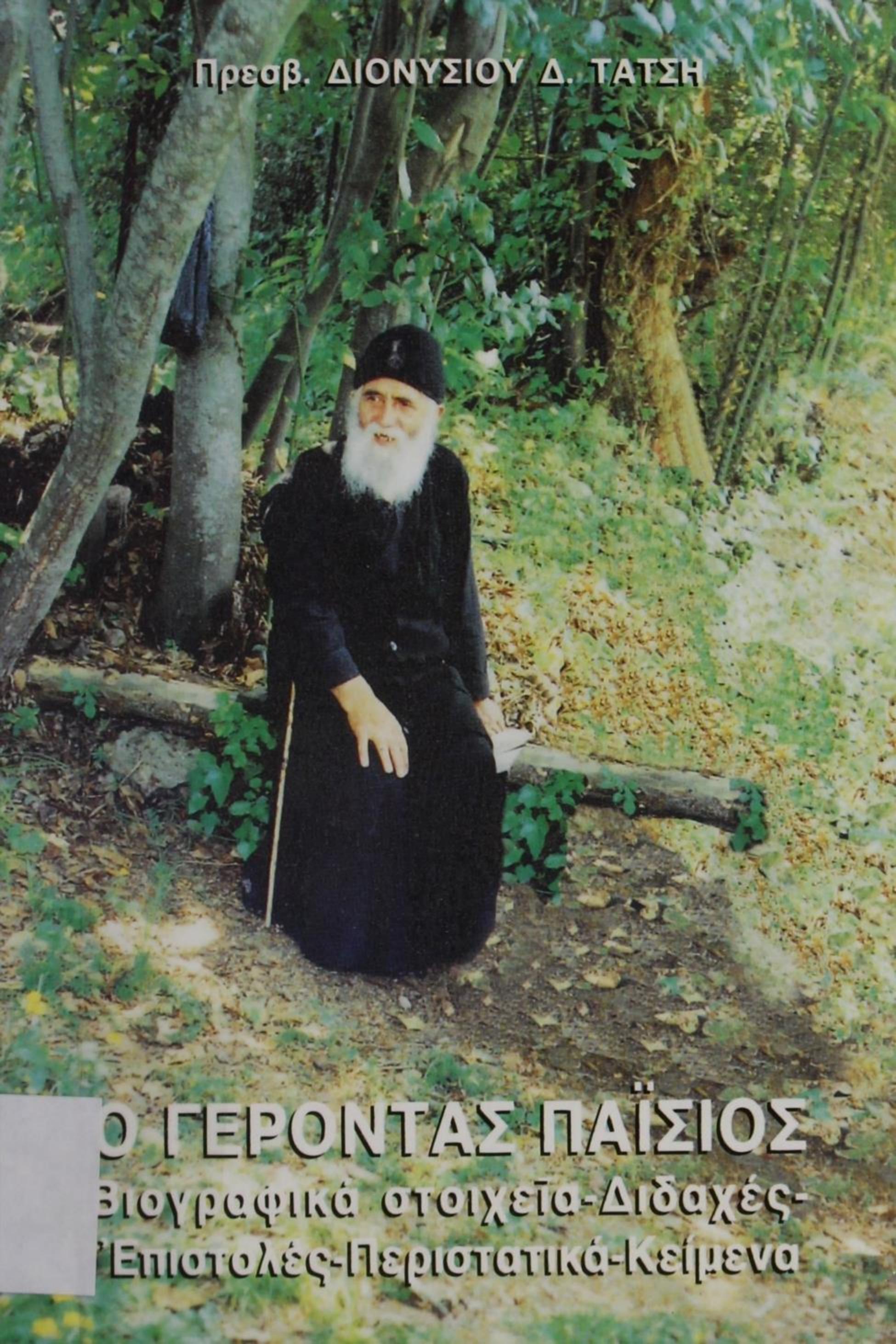

Πρεσβ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Δ. ΤΑΤΣΗ

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΠΑΪΣΙΟΣ

Βιογραφικά στοιχεῖα-Διδαχές-
Εποιηλές-Περιστατικά-Κείμενα

‘Ο π. Παΐσιος γεννήθηκε στά Φάρασα τῆς Καππαδοκίας τό 1924. Τρία χρόνια ἀργότερα ἡ οἰκογένειά του ἐγκαταστάθηκε μόνιμα στήν Κόνιτσα Ἰωαννίνων.

’Από μικρός ποθοῦσε τή μοναχική ζωή.

Τό 1953 πηγαίνει στή μονή ’Εσφιγμένου τοῦ Ἀγίου Ὁρους καί τόν ἔπόμενο χρόνο παίρνει τή ρασοευχή καί μετονομάζεται ’Αβέρκιος.

Τό 1957 κείρεται μικρόσχημος μοναχός στή μονή Φιλοθέου καί μετονομάζεται Παΐσιος, ἐνῶ ἀπό τό 1958 μέχρι τό 1962 μονάζει στή μονή Στομίου Κονίτσης. Μετά ἀναχωρεῖ γιά τό Σινᾶ.

Τό 1964 ἐπιστρέφει στό “Αγιον Ὁρος καί ἐπί μιά τριακονταετία παρηγορεῖ τό λαό τοῦ Θεοῦ.

’Εκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τό 1994 καί ἐτάφη στό ἡσυχαστήριο τοῦ ’Ιωάννου τοῦ Θεολόγου στή Σουρωτή Θεσσαλονίκης.

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΠΑΪΣΙΟΣ

Τίτλος του βιβλίου:
Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΠΑΪΣΙΟΣ
Α' έκδοση: Φεβρουάριος 1995

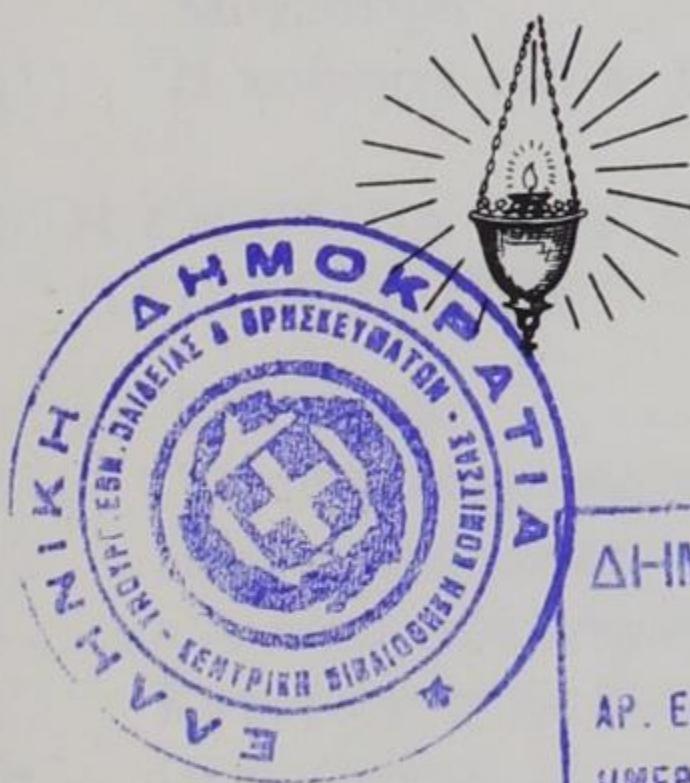
Συγγραφέας:
Πρεσβ. Διονύσιος Τάτσης
44 100 ΚΟΝΙΤΣΑ

Κεντρική διάθεση:
Πρεσβ. Διονύσιος Τάτσης
44 100 ΚΟΝΙΤΣΑ
Τηλέφωνο: 0655-22788

Πρεσβ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Δ. ΤΑΤΣΗ

Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΠΑΪΣΙΟΣ

Βιογραφικά στοιχεῖα — Διδαχές —
Ἐπιστολές — Περιστατικά — Κείμενα

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΑΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 55714
ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 18/8/2014
ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ. 270 092 ΤΑΤ

1995

κωδ. κωδ: 8967

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
ΚΕΦ. Α' ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΠΑΪΣΙΟΥ 11	
α'. Γέννηση – Παιδικά χρόνια	12
β'. Μοναχική κλίση – Στήν ιερά μονή 'Εσφιγμένου	15
γ'. Στήν ιερά μονή Φιλοθέου	19
δ'. Στήν ιερά μονή Στομίου Κονίτσης ..	23
ε'. 'Αναχώρηση γιά τήν ἔρημο τοῦ Σινᾶ .	25
στ'. 'Επιστροφή στό Περιβόλι τῆς Παναγίας	28
ζ'. «Παναγούδα»: ... τό 21ο 'Αθωνικό Μοναστήρι	32
η'. 'Η κοίμηση τοῦ π. Παϊσίου	34
ΚΕΦ. Β' Η ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΠΑΪΣΙΟ 49	
α'. 'Ενθυμήσεις	49
β'. 'Υπαίθριο ἀρχονταρίκι	50
γ'. Πρώτη καταγραφή	51
δ'. «"Ακουσε, εὐλογημένη ψυχή..."»	55
ε'. Καταφυγή στήν Παναγούδα	58
στ'. Περιμένοντας ἔξω ἀπό τό σύρμα	58
ζ'. Εἴδαμε τόν ἄγιο ἄνθρωπο	60
η'. 'Αντιπροσωπεῖες ἀπ' ὅλη τήν 'Ελλάδα	62

ΚΕΦ. Γ' ΔΙΔΑΧΕΣ	64
α'. Γιά τήν πνευματική ζωή	66
β'. Περί προσευχῆς	91
γ'. Περί ἡσυχίας	104
δ'. Ἡ κρίση τοῦ Θεοῦ	106
ε'. Περί ταπεινώσεως	107
στ'. Περί ἀπλότητος	110
ζ'. Περί λογισμῶν	110
η'. Ἡ ἀντιμετώπιση τῶν δυσκολιῶν . . .	116
θ'. Γιά τήν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν . . .	123
ι'. Γιά τό φύλακα ἄγγελο	127
ια'. Περί ἐλευθερίας	128
ιβ'. Τό ἔργο τοῦ διαβόλου	129
ιγ'. Περί ἱεροσύνης	136
ιδ'. Γιά τούς μοναχούς	142
ιε'. Ἔγγαμος ἢ ἄγαμος;	144
ιστ'. Γιά τούς θεολόγους	146
ιζ'. Ὁ σύγχρονος ἀνθρωπος	147
ιη'. Ἡ κοινολόγηση τῶν ἡθικῶν παραπτωμάτων	150
ιθ'. Ἡ ἀντιμετώπιση τῶν βλασφήμων . .	151
κ'. Διάφορα θέματα	153
ΚΕΦ. Δ' ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΠΑΪΣΙΟΥ ΜΕ ΜΟΝΑΧΕΣ	165
ΚΕΦ. Ε' ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ	175
α'. Τό γράμμα τοῦ π. Παϊσίου	176
β'. Παραμυθητική ἐπιστολή στόν ἔγγαμο ἀδελφό	179
ΚΕΦ. ΣΤ' Η ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΥ	187

ΚΕΦ. Ζ' ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ 192

α'.	Τό καθῆκον τοῦ καλοῦ ἐμπόρου	193
β'.	‘Η... ἄρνηση τοῦ θαύματος	193
γ'.	Κλονισμός τῆς ἀπιστίας	194
δ'.	Μέ πόθο τῆς ἄλλης ζωῆς	194
ε'.	Εὕθυμη διάθεση	194
στ'.	Πόλος ἔλξης	194
ζ'.	Θαυμαστό παράδειγμα	195
η'.	‘Υπομένοντας τόν ἀδελφό	195
θ'.	Περὶ ὑποκρισίας	195
ι'.	Μία ἐπιθυμία	195
ια'.	Σιναϊτική ἐμπειρία	196
ιβ'.	Προσοχή σὲ ὅλα	196
ιγ'.	«Ἐπάνω ὅφεων»	196
ιδ'.	‘Η ἀγιότητα γλύκαινε τό λόγο του .	197
ιε'.	‘Αγώνας μὲ καρδιά	198
ιστ'.	Τό πνευματικό κομπιοῦτερ	198
ιζ'.	Μία μαρτυρία	199
ιη'.	Δύο χαρισματοῦχοι Γέροντες	200
ιθ'.	Περὶ ἔξορκισμῶν	200
κ'.	‘Αγιοπνευματική καταγραφή	201
κα'.	«Ἐīμαι ἀνεπρόκοπος»	203
κβ'.	Γιά τήν προσευχή	204
κγ'.	‘Η ὑπεροχή τοῦ Γέροντα	204
κδ'.	“Ἄρρητη εὐωδία	205
κε'.	«Ἐīμαι κονσερβοκούτι»	205
κστ'.	Μέ ὁδηγό τήν προσευχή	206
κζ'.	Πνευματική ἐμπειρία	206
κη'.	‘Η ὑπαρξη τοῦ Θεοῦ	207
κθ'.	‘Ο Γέροντας καί τά φίδια	208
λ'.	Πότισε τήν ὄχιά	208
λα'.	‘Ο Γέροντας «ἐπί πτερύγων ἀνέμων» .	208

λβ'.	‘Η ἐλάχιστη τροφή του	209
λγ'.	Προστάτης τῶν παιδιῶν	210
λδ'.	‘Η θεραπεία τῆς ἄρρωστης γυναικας .	210
λε'.	Πρόβλεψη θανάτου	211
λστ'.	Γνώριζε τά ὄνόματα ἀγνώστων	211
λζ'.	«Σέ διαβάζω σάν βιβλίο»	211
λη'.	‘Αχθοφόροι τῆς ἀγάπης	212
λθ'.	Σκηνή ἀπό τό ύπαιθριο ἀρχονταρίκι .	212
μ'.	Διάβασε τό λογισμό τοῦ ἄλλου	213
μα'.	Μία προτροπή	213
μβ'.	Γνώριζε τί ἀπασχολοῦσε τόν ἄλλο .	213
μγ'.	‘Αναμονή στό σύρμα	214
μδ'.	‘Ηταν ἀκτήμων	214
με'.	‘Επίσκεψη τῆς Παναγίας	214
μστ'.	‘Αντιμετώπιση αίρετικῶν	215
μζ'.	Νά βάζουμε στούς αίρετικούς τήν καλή ἀνησυχία	216
μη'.	‘Η ἐπίδραση τῆς τηλεόρασης	216
μθ'.	Γιά τή διάλυση τῆς Τουρκίας	217
ν'.	Πλημμυρισμένος στό φῶς	218

ΚΕΦ. Η' ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΣΤΟΜΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

..... 219

α'.	Καταφυγή στό Στόμιο	220
β'.	“Αγριό τοπίο	221
γ'.	Τόπος βραχώδης καί δασώδης!	221
δ'.	‘Η διαδρομή	221
ε'.	Τό κείμενο	221

ΕΠΙΛΟΓΟΣ 230

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στίς 12 Ιουλίου 1994 ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ π. Παΐσιος, ὁ γνωστός Γέροντας τοῦ Ἅγίου Ὄρους, ὁ μεγάλος διδάσκαλος τῆς πνευματικῆς ζωῆς, ὁ θεολόγος τῆς ἐμπειρίας, ὁ ἀσκητής πού ἄφησε ἐποχή, ὁ ἀκούραστος παρηγορητής τῶν πονεμένων, ἀλλά καὶ ὁ ἀφανῆς συγγραφέας. Ἔφυγε καὶ μείναμε μόνοι, ἐν θλίψει καὶ ἀδημονίᾳ.

Μετά τήν κοίμηση τοῦ Γέροντα προβάλλει ἐπιτακτικό τό καθῆκον τῆς διαφύλαξης τῆς πνευματικῆς παρακαταθήκης πού μᾶς ἄφησε. Αὐτό τό καθῆκον τό αἰσθάνθηκα κι ἐγώ μέσα μου, μιά καὶ εἶχα τήν εὐλογία ἀπό τό Θεό νά γνωρίσω τό Γέροντα καὶ νά δεχτῷ τήν εὐεργετική του ἐπίδραση. Ἔτσι πῆρα τήν ἀπόφαση νά σημειώσω ὃ, τι γνώριζα γιά τό μεγάλο π. Παΐσιο καὶ ὃ, τι μοῦ εἶπαν διάφοροι ἄνθρωποι ἀπ' ὅλα τά μέρη τῆς Ἑλλάδας, ἀνταποκρινόμενοι σέ σχετική ἔκκλησή μου. Ἡ προσπάθειά μου αὐτή, πού φυσικά δέν εἶναι ἡ πρώτη πού κάνω, ἀπέδωσε νομίζω σημαντικά, ὅπως θά διαπιστώσει ὁ φίλος ἀναγνώστης. Τό ἔργο ὅμως δέν ὅλοκληρώθηκε καὶ δέν ξέρω ἂν θά μπορέσει ποτέ νά ὅλοκληρωθεῖ, γιατί ὁ π. Παΐσιος τά τελευταῖα εἴκοσι χρό-

νια δίδαξε χιλιάδες ἀνθρώπους, τόν καθένα μ' ἔνα ξεχωριστό τρόπο. Παράλληλα ἡ προσευχή του εὐεργέτησε πολλούς. "Ολα αὐτά δέν εἶναι δυνατό νά καταγραφοῦν. Ἀπλῶς ἔνα μέρος τῶν διδαχῶν του καί μερικά περιστατικά σημείωσα, γιά νά τά διαβάζω πρῶτα ἐγώ καί μετά οἱ ἀδελφοί.

Θέλω ἀπό τούτη τή θέση νά εὐχαριστήσω ὅλους ἐκείνους που ἔθεσαν στή διάθεσή μου διάφορα στοιχεῖα που ἀναφέρονταν στόν π. Παΐσιο. Ἡ συμβολή τους στή συγκρότηση τοῦ βιβλίου ἦταν σημαντική.

Κόνιτσα, Δεκ. '94

Πρεσβ. Διον. Τάτσης

Κεφάλαιο Α'

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΠΑΪΣΙΟΥ

Ο π. Παΐσιος είχε ταπεινή καταγωγή καί ή ζωή του ήταν μιά άδιάκοπη ἀσκηση. Ήταν γεννημένος γιά μοναχός, καί μάλιστα γιά ἀσκητής, παρόλο πού ή ύγεια του ήταν κλονισμένη ἐκ νεότητος.

Τά βιογραφικά στοιχεῖα πού παραθέτουμε ἐδῶ εἶναι καρπός μιᾶς ἐπίπονης ἔρευνας. "Οπως εἶναι γνωστό, ὁ Γέροντας δέν μιλοῦσε γιά τή ζωή του. Ἐλάχιστες φορές ἔκανε λόγο γιά τόν ἑαυτό του καί πάντα ὑπό ἔχεμύθεια. Ἐτσι ή συγκέντρωση στοιχείων ἀπό τή ζωή του ήταν δύσκολη ἐργασία. Παρ' ὅλα αὐτά μπορέσαμε νά χρονολογήσουμε τούς σημαντικότερους σταθμούς τῆς ζωῆς του καί νά δώσουμε μιά συνοπτική βιογραφία, ή ὅποια ὅμως δέν ἀποκαλύπτει τόν πνευματικό πλοῦτο τοῦ Γέροντα. Εἶναι, μποροῦμε νά ποῦμε, μιά ἔξωτερική βιογραφία, γιατί ὁ πνευματικός του πλοῦτος μᾶς ἔμεινε ἄγνωστος, μιά καί ὁ Γέροντας, τηρώντας τό τυπικό τῶν Ἀγίων, «μετροῦσε τίς ἀμαρτίες του καί ὅχι τά πνευματικά του μέτρα». Υπάρχουν ὅμως καί στοιχεῖα πού δέν μπόρεσε νά κρύψει η πού ἀπό μεγάλη ἀγάπη τά ἀπεκάλυψε γιά νά κάνει «πνευματική ἐλεημοσύνη». Αὐτά τά καταχωροῦμε, ἀφοῦ προηγουμένως κάναμε τό λίχνισμα «γιά νά μείνει τό καθαρό σιτάρι στή σακκούλα τῶν πληροφοριῶν». Τέλος πρέπει νά ποῦμε ὅτι ή ἐπιμονή τοῦ Γέροντα στό ἀσκητικό ἰδεῶδες, ή σοβαρά κλονισμένη ύγεια του καί οἱ ἀδυναμίες τῶν ἀνθρώπων πού είχαν κάποια σχέση μαζί του, τόν ἀνάγκαζαν νά μετακινεῖται εὔκολα ἀπό μοναστήρι σέ μοναστήρι η ἀπό καλύβη σέ καλύβη, ἐντός κι ἐκτός τοῦ Ἀγίου Ὄρους, ἀποφεύγοντας μέ τόν τρόπο αὐτό τή

δημιουργία δυσάρεστων καταστάσεων καὶ τήν πρόκληση σκανδάλων. Ἀκόμη ὁ Γέροντας δέν ἦθελε νά τόν «χρησιμοποιοῦν», ὅπως ὁ ἴδιος ἔλεγε. Ἀντιδροῦσε ἀπότομα κάθε φορά πού διαπίστωνε ὅτι δικοί του ἄνθρωποι ἐπικαλοῦνταν τό ὄνομά του προκειμένου νά δικαιολογήσουν τήν παρέκκλισή τους ἀπό τόν ἀσκητικό δρόμο πού ὁ ἴδιος ἀκολουθοῦσε καὶ πού φυσικά ζητοῦσε καὶ ἀπό τά πνευματικά του τέκνα ν' ἀκολουθήσουν.

α'. Γέννηση – Παιδικά χρόνια

Ο π. Παΐσιος (κατά κόσμον Ἀρσένιος Ἐζνεπίδης) γεννήθηκε στά Φάρασα τῆς Καππαδοκίας τόν Ἰούλιο τοῦ 1924. Οἱ γονεῖς του Πρόδρομος καὶ Εὐλαμπία εἶχαν ἀποκτήσει δέκα παιδιά, τήν Αἰκατερίνη, τήν Σωτηρία, τήν Ζωή, τήν Μαρία, τό Ραφαήλ, τήν Ἀμαλία, τό Χαράλαμπο, τόν Ἀρσένιο, τήν Χριστίνα καὶ τό Λουκά. Τά ὁχτώ πρῶτα γεννήθηκαν στά Φάρασα, ἐνῷ τά δύο ἐπόμενα γεννήθηκαν στήν Κόνιτσα, τή δεύτερη πατρίδα. Η μητέρα Εὐλαμπία ἐκοιμήθη τό 1963 καὶ τρία χρόνια ἀργότερα ὁ πατέρας Πρόδρομος.

Λίγες μέρες μετά τή γέννησή του βαφτίζεται ἀπό τόν ἐφημέριο τοῦ χωριοῦ, ἵερομόναχο Ἀρσένιο τόν Καππαδόκη, ὁ ὅποῖς τοῦ δίνει τό ὄνομά του. Γιά τόν πατέρα Ἀρσένιο, σύγχρονο ἄγιο τῆς Ἑκκλησίας μας, ὁ π. Παΐσιος εἶχε γράψει: «Μεγάλη ὑποχρέωση αἰσθάνομαι στόν πατέρα Ἀρσένιο, τόσο γιά τό ὄνομά του, πού μοῦδωσε, μαζί μέ τίς ἄγιες εὐχές στήν κολυμβήθρα, ὅσο καὶ ἀργότερα, μικρός, πού θήλαζα στά λίγα του βιβλία, πού διέσωζε ὁ γερο-Πρόδρομος ὁ Κορτσινόγλου (τοῦ Χατζησινῆ)». Ο ἄγιος Ἀρσένιος εἶχε ἀπαιτήσει ἀπό τούς γονεῖς νά δοθεῖ στό παιδί τό ὄνομα Ἀρσένιος καὶ ὅχι τό ὄνομα Χρῆστος, πού ἦταν ὁ παππούς. Εἶχε πεῖ χαρακτηριστικά: «Ἐσεῖς καλά θέλετε

νά άφήσετε ἄνθρωπο στό πόδι του παπποῦ, ἐγώ δέν θέλω νά άφήσω καλόγηρο στό πόδι μου;».

Τόν ἵδιο χρόνο, 1924, ἡ οἰκογένεια τοῦ Πρόδρομου Ἐζνεπίδη ἔρχεται στήν Ἑλλάδα μέ τήν ἀνταλλαγή τῶν πληθυσμῶν. Ὁ ἵδιος ὁ π. Παΐσιος εἶχε γράψει σέ κάποιο κείμενό του: «Μέ φέρανε στήν ἀγαπημένη μας μητέρα Ἑλλάδα 40 ἡμερῶν προσφυγόπουλο». Ἡ φυγή ἀπό τόν τόπο τους ἔγινε στίς 14 Αύγουστου, ἐνῶ μετά ἀπό ἕνα μήνα ἀκριβῶς, στίς 14 Σεπτεμβρίου, ἀποβιβάζονται στόν Πειραιά, ὅπου παραμένουν τρεῖς ἑβδομάδες. Στή συνέχεια τούς μεταφέρουν στήν Κέρκυρα. Τούς πρόσφυγες τούς συνόδευε πάντοτε ὁ π. Ἀρσένιος, ὁ στοργικός ποιμένας τους, ὁ ὅποιος στίς 10 Νοεμβρίου ἀποθνήσκει στήν Κέρκυρα καί ἐνταφιάζεται στό κοιμητήρι τῆς πόλης. Ἡταν ὀγδόντα τριῶν ἔτῶν. Ἀπό ἐδῶ μεταφέρονται στήν Ἡγουμενίτσα καί τό 1927 στήν Κόνιτσα, ὅπου ἐγκαθίστανται μόνιμα.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Πρόδρομου Ἐζνεπίδη ἀντιμετώπιζε πολλά προβλήματα. Σημαντικότερο ἦταν τό οἰκονομικό, ἀφοῦ ἐπρόκειτο γιά ὑπερπολύτεκνη οἰκογένεια. Παρόμοια προβλήματα ἀντιμετώπιζαν καί οἱ ἄλλες προσφυγικές οἰκογένειες που ἐγκαταστάθηκαν στήν Κόνιτσα. Ὁ μικρός Ἀρσένιος τελειώνει τό Δημοτικό Σχολεῖο, ἀλλά δέν συνεχίζει στό Γυμνάσιο, παρόλο που διέθετε διανοητικές ίκανότητες καί διακρίνοταν γιά τή φιλομάθειά του. Ἡ φτώχεια ἔγινε αἰτία νά μήν τόν στείλουν στά Ἰωάννινα στό Γυμνάσιο γιά νά συνεχίσει τά γράμματα, μιά καί στήν Κόνιτσα τότε δέν ὑπῆρχε Γυμνάσιο. Ἔτσι στράφηκε στήν τέχνη τοῦ μαραγκοῦ, τήν ὅποια ἔμαθε γρήγορα. Παράλληλα ἀσχολοῦνταν μέ τά κτήματα τοῦ πατέρα του.

Ἀπό αὐτή τή μικρή ἥλικία ἐκδηλώνεται ἡ ἔμφυτη θρησκευτικότητά του καί ἀρχίζει νά ἐπιδίδεται σέ διά-

φορες μορφές ἀσκήσεως. Μεταφέρουμε ἐδῶ τή μαρτυρία ἐνός Ἱερομονάχου, ὁ ὅποιος ἔζησε γιά ἔνα διάστημα κοντά στόν π. Παῖσιο καὶ εἶχε τήν εὐκαιρία ν' ἀκούσει πολλά ἀπό τήν ζωή του: «Στήν Κόνιτσα μυεῖται στά μυστικά τῆς εὔσεβειας. Ζοῦσε μέ αἱσκηση καὶ πολλές προσευχές. "Οταν δὲ Γέροντας ἦταν 15 ἔτῶν, εἶχε συνήθεια τά ἀπογεύματα νά ἀποσύρεται μέσα στό γειτονικό δάσος, ὅπου εἶχε διαμορφώσει ἔνα πρόχειρο ἀσκητήριο ἀπό ξύλα καὶ κλαδιά καὶ προσευχόταν. Αἰσθανόταν ἴδιαίτερη γλυκύτητα νά μένει μόνος καὶ νά προσεύχεται στό Χριστό μετά δακρύων. Οἱ γονεῖς του, ἀπλοί ἄνθρωποι καθώς ἦταν, βλέποντας τό παιδί τους νά πηγαίνει μόνο του στό δάσος, ἄρχισαν ν' ἀνησυχοῦν καὶ ἥθελαν νά τοῦ κόψουν αὐτή τή συνήθεια. Μάταια ὅμως προσπαθοῦσαν. Κάποτε κι ἔνας νεαρός, μεγαλύτερης κάπως ἡλικίας, πού σπούδαζε στό Πανεπιστήμιο, θέλησε νά τοῦ ἀλλάξει τήν ώραία συνήθεια πού εἶχε. Προπάθησε νά τοῦ κλονίσει τήν πίστη στό Χριστό, ἀλλά καὶ νά τοῦ ἀποδείξει ὅτι οἱ νηστεῖς καὶ προσευχές δέν ὠφελοῦν σέ τίποτε. Καί αὐτή ἡ προσπάθεια ἀπέτυχε. Ὁ μικρός Ἀρσένιος διέκοψε γιά λίγο τή συνήθειά του, ἀλλά ἐπανῆλθε μέ περισσότερο ζῆλο, ἔχοντας ὅμως καὶ τούς βλάσφημους λογισμούς πού τοῦ εἶχε ἐνσπείρει ὁ νεαρός. Ὁ Θεός τελικά δέν τόν ἐγκατέλειψε. Μιά φορά πού προσευχόταν ὀλομόναχος στό δάσος εἶδε τό Χριστό μπροστά του, ὁ ὅποιος τοῦ μίλησε κρατώντας στό ἔνα του χέρι ἀνοιχτό τό Εὐαγγέλιο. "Ο, τι τοῦ ἔλεγε ἦταν ταυτόχρονα γραμμένο στό Εὐαγγέλιο. Ἰδιαίτερη ἐντύπωση τοῦ εἶχε προξενήσει ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ: «Ἀρσένιε, ἐγώ εἰμαι ἡ Ἀνάσταση καὶ ἡ Ζωή. Ὁποιος πιστεύει σέ μένα κι ἂν πεθάνει θά ζήσει». Αὐτή ἡ ἐμπειρία τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἡ πρώτη εἴσοδος τοῦ μικροῦ Ἀρσενίου στό χῶρο

τῶν ὑπερφυσικῶν ἀποκαλύψεων καί τό καθοριστικό σημεῖο τῆς μετέπειτα πορείας του πρός τό μοναχισμό». «Ο ᾖδιος ὁ Γέροντας εἶχε γράψει, ὅτι «ἀπό μικρός ἥθελε νά γίνει καλόγερος». "Οταν ἤρθε σέ ήλικια στράτευσης, «ὑπηρέτησε τόν ἐπίγειο βασιλέα» ώς διαβιβαστής ἐπί 5 σχεδόν χρόνια. Ἀπελύθη τό Μάρτιο τοῦ 1950.

β'. Μοναχική κλίση – Στήν ιερά μονή Ἐσφιγμένου

Μετά τήν ἀπόλυση ἀπό τό στρατό εἶχε ὕριμάσει ἡ ἀπόφασή του νά γνωρίσει καλύτερα τό μοναχισμό. Φυσικά στήν Κόνιτσα δέν ὑπῆρχαν μοναχοί. Γιά τό λόγο αὐτό πραγματοποιεῖ τό 1950 τήν πρώτη του ἐπίσκεψη στό "Αγιον Ὄρος. «Ο Χριστός δούλευε μέσα του», γιά νά χρησιμοποιήσουμε τή γνωστή φράση του. Τό παιδικό ὄνειρο τοῦ Ἀρσενίου νά γίνει μοναχός, σέ λίγο χρονικό διάστημα θά πραγματοποιοῦνταν.

Τό Φεβρουάριο τοῦ 1953 ὁ πληγωμένος ἀπό τό θεῖο ἔρωτα Ἀρσένιος ἀνυπομονεῖ πότε νά τακτοποιηθεῖ. Ο κόσμος τόν κουράζει καί θέλει ν' ἀναχωρήσει. Τά χρήματα πού βγάζει ἀπό τή δουλειά του δέν τόν συγκινοῦν καθόλου. Σωματικά μόνο βρίσκεται στήν Κόνιτσα.. Ἡ καρδιά του χτυπάει στό ρυθμό τῆς μοναχικῆς ζωῆς καί ὁ νοῦς του φτερουγίζει στό "Αγιον Ὄρος. Ο ᾖδιος γράφει στόν πνευματικό του φίλο ιερομόναχο π. Παῦλο Ζησάκη:

'Ἐν Κονίτσῃ τῇ 2-2-53

*'Αγαπητέ μοι καί λίαν περιπόθητε πνευματικέ ἀδελφέ
Παῦλε, χαῖρε ἐν Κυρίῳ πάντοτε καί ἀγάλλου ἐν Αὐτῷ.*

Εὕχομαι δι' ὑμᾶς ὑγείαν ψυχῆς καί σώματος. Δυστυχῶς ἐγώ ὁ ταλαιπωρος ὑγιαίνω μόνον σωματικῶς.

Μάθε ὅτι βρίσκομαι στόν Ἀμάραντο (=χωριό τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης) καὶ ἐργάζομαι. Θά παραμείνω ὀλίγες ἡμέρες. Δέν θά μπορέσεις νά φανταστεῖς τούς πειρασμούς πού συναντῶ. Ἐχω βαρεθεῖ πλέον. Δι' αὐτό ἀνυπομονῶ πότε καὶ πότε νά μέ ἀξιώσει ὁ Θεός νά ἀποφύγω τόν κόσμο.

Γράψε μου, ἀδελφέ, πῶς τά περνᾶτε σχετικά, καθώς καὶ ἐάν σᾶς χρειάζονται χρήματα, μέ ὅλο τό ἀδελφικό θάρρος. Ἐάν ύπηρχε τρόπος νά τακτοποιόμουν ἐντός τοῦ μηνός Μαρτίου, θά μποροῦσα νά διαθέσω ὀλίγα χρήματα πού θά ἔπαιρνα, μέ τά ὅποια θά μπορούσατε νά καλύψετε μίαν οἰκονομική ἀνάγκη σας. Ἄλλιως ἔτσι θά πᾶνε καὶ αὐτά, διότι πρίν ἦταν διαφορετικότερα τά πράγματα.

Ἐτερον οὐδέν.

*Σᾶς χαιρετῶ ὁ ἐν Χριστῷ
ἀδελφός σας Ἀρσένιος,
ὁ ἐν πολλαῖς ἀμαρτίαις*

Ἐπτά μῆνες ἀργότερα ξαναγράφει στόν π. Παῦλο ἀπό τή μονή Ἐσφιγμένου, στήν ὅποια βρισκόταν ώς δόκιμος μοναχός. Τό δεύτερο αὐτό γράμμα παρουσιάζει ίδιαίτερο ἐνδιαφέρον, γιατί ὁ Γέροντας ἔξιστορεῖ στόν πνευματικό του φίλο ὅλες τίς λεπτομέρειες τῆς ἀποταγῆς του ἀπό τόν κόσμο καὶ τῆς ἔνταξής του στήν ἀνωτέρω μονή:

Ἐν Ἱερᾶ Μ. Ἐσφιγμένου τῇ 31-8-53

Πάτερ Παῦλο, εὐλόγησον.

Εὖχομαι ἡ παρούσα μου ἐπιστολή νά σᾶς βρεῖ καλά καθώς καὶ ἐγώ ὑγιαίνω. Μάθε ὅτι βρίσκομαι στή Μονή Ἐσφιγμένου. Τό διάστημα πού ἔμενα στήν Κόνιτσα ἐπερίμενα μέ μεγάλην ἀγωνία νά μάθω τί γίνεσθε, ἀλλά τοῦ κάκου. Ἐκατέβηκα στή Βελλά μήπως σᾶς ἀνταμώ-

σω, ἀλλά δυστυχῶς. Εἶδα νά εἶναι καί μία μοναχή καί σκέφτηκα ὅτι δέν σηκώνει καί διά τρίτον, διότι τίς ὑπηρεσίες πού θά πρόσφερα ἐγώ τίς ἔκανε αὐτή. Ἡ δέ μεγάλη καθυστέρηση τῆς ἀλληλογραφίας σας μέ εἴκαμε νά βεβαιώσω τήν ύπόθεση ὅτι ἔτσι ἔχουν τά πράγματα. Ἀπό τό ἄλλο μέρος ύπηρχε φόβος μέγας νά μέ μπλέξουν, καθώς ξέρεις, στά Τ.Ε.Α., ὅπότε ἔπρεπε νά περάσουν χρόνια γιά νά ἐκπληρώσω τήν ύπόσχεσή μου στό Χριστό.

Βρισκόμουνα σέ μεγάλη ἀγωνία. Εἶχα δέ τρεῖς λογισμούς καί ἔριξα κλῆρο καί ἔπεσε τό "Αγιον" Ὁρος. Ἐτσι ἀναγκάστηκα νά ἔλθω στό "Αγιον" Ὁρος καί πάλι. Εἶχα σκοπό νά πάω στοῦ Κωσταμονίτη, ἀλλά τό πρωί ἔκανε φουρτούνα ἀπό ἐκείνη τήν πλευρά καί ἔφυγα μέ τό ἄλλο μοτόρι. Φαίνεται δέν ἡτο οἰκονομία Θεοῦ γιά ἐκεῖ. Ἡρθα στήν Ι.Μ. Ἐσφιγμένου καί ἔμεινα. Ἔαν ρωτᾶς πῶς τά περνῶ, δόξα τῷ Θεῷ, πολύ καλά. Μόνον πού αἰσθάνομαι μεγάλη κούραση. Ἐχουμε τήν τράπεζα καί τό μαγκιπεῖον (=φοῦρνο) μαζί μέ τόν πρῶτον. Ἀλλά τί νά γίνει. Παρακαλῶ τόν Κύριο νά μέ δυναμώσει. Ἐχει δέ τό μοναστήρι ἐνάρετους πατέρας, καθώς καί τάξη καλή. Ὁπως φαίνεται ἡτο οἰκονομία Θεοῦ νά μείνω στήν Ιεράν Μ. Ἐσφιγμένου καί ἐλπίζω στόν Κύριο ἵνα συναριθμήσει καί ἐμέ τόν ἀμαρτωλό, τό ψωριάρικο πρόβατό του, μέ τό μικρό ποίμνιο τῆς Μονῆς.

Ἐτερον οὐδέν, τήν εὐχή σας.

Ἄρσένιος

Μήν μέ ξεχνᾶς στήν εὐχή σου.

Μετά τό διάστημα τῆς δοκιμασίας ὁ Ἄρσένιος παίρνει τήν ρασοευχή στίς 27 Μαρτίου 1954 καί τόν μετονομάζουν Ἀβέρκιον. Τίς λεπτομέρειες τίς ἐκθέτει ὁ ἴδιος στόν πνευματικό του ἀδελφό π. Παῦλο μέ ἄλλο γράμμα του:

Ἐν Ἱερᾶ Μ. Ἐσφιγμένου τῇ 29-3-54

Παπα-Παῦλε, εὐλόγησον.

Εὔχομαι στήν πανοσιότητά σου ύγείαν ψυχικήν καὶ σωματικήν, καθώς καὶ ἐγώ ύγιαινω, δυστυχῶς ὅμως μόνον σωματικῶς.

Σᾶς ἔγραψα πολλές φορές, ἀλλά δυστυχῶς οὕτε φωνή οὕτε ἀκρόασις. Δέν ξέρω ἐάν λάβατε ἐπιστολήν μου. Πλήν ὅμως δέν σᾶς παρεξηγῶ, διότι δέν ξέρω τί συμβαίνει.

Ἐπροχθές ἔλαβα τή ρασοευχή καὶ μέ μετονόμασαν Ἀβέρκιον. Ἡθελαν νά μέ κάνουν Μεγαλόσχημο, ἀλλά ἐγώ ὁ ταλαιπωρος δέν μπορῶ νά κάμω αὐτά πού ἀπαιτεῖ τό Μικρό Σχῆμα, πόσο μᾶλλον νά κάνω αὐτά πού ἀπαιτεῖ τό Μέγα. Διά ἀργότερα σᾶς ζητῶ καὶ τήν γνώμη σας. Πάντως ἀδυνατῶ διά τό Μέγα.

Γράψε μου πῶς τά περνᾶς, ἔστω καὶ δυό λέξεις. Εάν λαβαίνεις ἐπιστολή μου καὶ δέν μοῦ γράφεις, μέ ἔχεις σιχαθεῖ φαίνεται, καὶ ἐντός δικαίου, διότι ἀπό τήν κορυφήν μέχρι τά νύχια στήν ἀμαρτία βρίσκομαι. Δι' αὐτό, ἂν θέλεις, μέ μνημονεύεις καμπιά φορά. Σᾶς εὔχομαι δέ καὶ καλό Πάσχα.

Ἐτερον οὐδέν.

Προσκυνῶ καὶ ἀσπάζομαι
τήν δεξιάν σας
ὁ ἐλάχιστος ἐν μοναχοῖς
Ἀβέρκιος

Τήν περίοδο αὐτή ὁ νεαρός μοναχός Ἀβέρκιος ἦταν πολύ ἀνήσυχος καὶ ἀνικανοποίητος, γιατί δέν ἔβρισκε αὐτό πού ποθοῦσε ἡ καρδιά του. «Γύριζε μέσα στό Περιβόλι τῆς Παναγίας, ὅπως συνήθως ὅλοι οἱ ἀρχάριοι, γιά νά βρεῖ τά ἀρωματισμένα λουλούδια τῆς Παναγίας (Ἄγίους Γεροντάδες) καὶ νά πάρει λίγη πνευματική γύρη». Ο ἴδιος ὅμολογεῖ: «Πολύ ταλαιπωρήθηκα ως ἀρχάριος μοναχός, μέχρι νά βρῶ αὐτό πού

ἐπιθυμοῦσα. Φυσικά, κανείς δέν μου ἔφταιγε, παρά μόνο οἱ πολλές μου ἀμαρτίες καὶ ἡ χωριατοσύνη μου νά ἐμπιστεύομαι τόν ἑαυτό μου σέ ὅποιον ἔβρισκα. Εὐχαριστῷ πολύ τόν Θεό γιά ὅλα, διότι ὅλα μέ ώφελήσανε πολύ. Τά χτυπήματα αὐτά μου διώξανε τίς σκουριές τοῦ παλαιοῦ μου ἀνθρώπου, μου ἀφήσανε πείρα καὶ μαλάκωσαν τή σκληρή καρδιά μου». 'Ο νεαρός Ἀβέρκιος ζητοῦσε κάτι τό γνήσιο καὶ ὅχι τό ἐπίπλαστο. 'Αφοῦ «εἶχε γλυτώσει ἀπό τή φουρτουνιασμένη θάλασσα τοῦ κόσμου καὶ εἶχε πιάσει λιμάνι», δέν ἥθελε μετά νά μπεῖ σέ σαραβαλιασμένο καράβι καὶ νά ναυαγήσει, νά παραδώσει δηλ. τήν ψυχή του στά χέρια ἀκατάλληλου Γέροντα.

γ'.Στήν ιερά μονή Φιλοθέου

Στίς 12 Μαρτίου 1956 ὁ μοναχός Ἀβέρκιος ἀναχωρεῖ ἀπό τή μονή Ἐσφιγμένου καὶ πηγαίνει στή μονή Φιλοθέου. "Ηδη ἀντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα ὑγείας καὶ γι' αὐτό μέ προτροπή τῶν πατέρων ἀναχωρεῖ γιά τήν Κόνιτσα προκειμένου νά κάνει τή σχετική θεραπεία. 'Η ἀσθένειά του τόν προβλημάτιζε, ἀλλά δέν ἥθελε νά εἰσαχθεῖ σέ νοσοκομεῖο γιά νά μήν προκληθεῖ σκάνδαλο καὶ διασυρθεῖ ὁ μοναχισμός. Εἶναι χαρακτηριστική ἡ ἀκόλουθη ἐπιστολή του πρός τόν π. Παῦλο:

'Ἐν Κονίτσῃ τῇ 18-6-56

Πάτερ Παῦλο, εὐλόγησον.

Τήν ἐπιστολή σας ἔλαβον καὶ σᾶς εὐχαριστῶ διά τήν καλήν συμβουλήν σας καὶ ἐνέργειαν. Πλήν ὅμως βλέπω τά πράγματα διαφορετικά. Στήν περίπτωσιν πού

*θά εἰσαχθῶ, θά μαθευτεῖ σέ ὅλους. Καθώς γνωρίζεις
μικροί μεγάλοι, ως πνευματικῶς νεκροί, ἀφορμήν θέ-
λουν νά κατηγορήσουν τό μοναχικόν πολίτευμα. Θά
διαδοθεῖ ἀπό αὐτούς ὅτι ὅσοι γίνονται μοναχοί, νά πού
καταλήγουν, στά σανατόρια. "Οταν ἐγώ γίνω σκάνδαλο
σέ αὐτούς πού ἐπιθυμοῦν νά μονάσουν, τί τήν θέλω τήν
ζωή μου;*

*'Εδῶ τουλάχιστον δέν τό ἔμαθε κανείς. Καί οἱ ἕδιοι
οἱ δικοί μου δέν ξεύρουν καλά καλά σέ τί κατάσταση
βρίσκομαι. Τίς ἐνέσεις τίς κάνει ἡ ἀδελφή μου.*

*Πάντως ἐγώ ἔτσι τά βλέπω. Γράψε του σέ παρακα-
λῶ ἐάν εἶναι ὀρθή ἡ γνώμη μου ἡ ἐάν εἶναι ἐσφαλμένη
γιά νά προβῶ εἰς τό καλύτερον.*

"Ἐτερον οὐδέν.

*"Υποβάλλω τήν ταπεινήν μου μετάνοιαν
κατασπαζόμενος τήν ἄγιαν δεξιάν σου χεῖρα
'Αβέρκιος μοναχός*

Στήν Κόνιτσα παραμένει μερικούς μῆνες καί κάνει τήν ἀπαραίτητη θεραπεία. Συνεχίζει παράλληλα καί τά μοναχικά του καθήκοντα. Ἡ ἄσκησή του εἶναι ἀμείωτη. Ἐπίσης ἡ ἱερά μονή Στομίου, πού βρίσκεται μέσα στή χαράδρα τοῦ Ἀώου, τόν συγκινεῖ ἀλλά καί τόν πληγώνει. Οἱ Κονιτσιώτες ἐνδιαφέρονται γιά νά τόν κρατήσουν ἐκεῖ, αὐτός ὅμως γυρίζει στή μετάνοιά του. Δέν εἶχε ἀποφασίσει ἀκόμη κάτι τέτοιο.

Λίγους μῆνες μετά τήν ἐπιστροφή του στή μονή Φιλοθέου, συγκεκριμένα στίς 3 Μαρτίου 1957, κείρεται μικρόσχημος μοναχός καί παίρνει τό ὄνομα Παΐσιος. Στίς 3 Μαΐου στέλνει στή μητέρα του στήν Κόνιτσα φωτογραφία μέ τό σχῆμα τοῦ μοναχοῦ, ὑπογραφόμενος ως Μοναχός Παΐσιος Φιλοθεῖτης.

Στή μονή Φιλοθέου ὁ π. Παΐσιος ἀφησε ἀγαθή μνήμη. Εἶναι ἀξιοπρόσεκτη ἡ μαρτυρία ἐνός ἀρχιμαν-

δρίτη, ό όποιος τότε είχε πάει έκει γιά νά μονάσει και τοῦ είχε κάνει ίδιαίτερη έντυπωση ή ένάρετη ζωή τοῦ Γέροντα: «Τό 1957, όταν είχα πάει μικρός στήν ήλικία γιά νά μονάσω στό "Αγιον" Όρος και συγκεκριμένα στήν ιερά μονή Φιλοθέου, ή όποία τότε ήταν ίδιόρρυθμη, βρῆκα έκει και τόν π. Παΐσιο. Είχε ἔρθει ἀπό τή μονή Ἐσφιγμένου. Διακόνημα είχε στήν τράπεζα, ἔδινε τά τρόφιμα στούς πατέρες. Ἐνθυμοῦμαι μέ πόση καλοσύνη και πραότητα μᾶς ἔδινε τά τρόφιμα! Ἡταν λίαν προσηνής και γλυκομίλητος, όταν πηγαίναμε μέ τούς τροβάδες γιά νά μᾶς τούς γεμίσει. Ἡταν ἔξυπηρετικός και ἀγαποῦσε πολύ τούς ἀδελφούς. Είχε φέρει τήν εἰρήνη και τή γαλήνη στήν ἀδελφότητα. Είχε ταπεινό φρόνημα κι ἔξεδήλωνε πάντοτε διάθεση νά ἔξυπηρετεῖ τούς ἀδελφούς. Ἀγρυπνοῦσε, προσηγόριζε και νήστευε. Είχε προσβληθεῖ και ἀπό φυματίωση».

Τό 1958 ό π. Παΐσιος ἀντιμετώπιζε ἔνα σοβαρό δίλημμα, τό όποιο προκλήθηκε ἀπό κάποιο γράμμα πού ἔλαβε ἀπό τήν Κόνιτσα. Ὁ ίδιος ό Γέροντας διηγήθηκε σέ γνωστό του μοναχό τά ἔξῆς: «"Ελαβα ἔνα γράμμα πού μοῦ ἔγραφε νά πάω στό Στόμιο γιά νά βοηθήσω σέ μιά σοβαρή ὑπόθεση. Δέν ἥθελα νά πάω. Τότε ἥμουν στά Καρούλια γιά λίγο. Πῆρα τό κομποσχοίνι και ἔυπόλητος πῆγα στήν κορυφή τοῦ "Αθωνα και προσευχόμουν γιά νά μέ πληροφορήσει ό Κύριος τί πρέπει νά κάνω. Ἐπέστρεψα μετά ἀπό ὅρες καταπληγωμένος, χωρίς καμιά πληροφορία. Μέσα μου ἔνιωθα πολύ ἄσχημα. Τότε ἀπεφάσισα και πῆγα σ' ἔνα Γέροντα νά τόν συμβουλευτῶ. Ὁ Γέροντας μοῦ εἶπε νά κατεβῶ στόν κόσμο. Γυρίζοντας στό κελί μου, βρίσκω ἄλλο γράμμα ἀπό τήν Κόνιτσα μέ τό όποιο μοῦ ζητοῦσαν νά τούς γράψω τή γνώμη μου και ὅλα θά τακτοποιοῦνταν. Ξαναπῆγα στό Γέροντα και τοῦ εἶπα